

ОЛІЙНИК Ю.А., асп., каф. ЕАтаО, НТУ «ХП»

ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИЙ МЕТОД ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ СТИМУЛЮВАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНОГО ТА ПРИВАТНОГО СЕКТОРІВ В ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІЙ СФЕРІ

Успішний розвиток економіки залежить від ефективної взаємодії державного та приватного секторів та балансу інтересів між ними в інноваційно-інвестиційній сфері. Взаємодія держави та приватного секторів на сучасному етапі стає головним важелем розвитку національної економіки, а концентрація уваги на формування державно-приватного партнерства саме в інноваційно-інвестиційній сфері - запорукою випереджаючого зростання національної економіки. Одним із ефективних інструментів управління, що допоможе в цьому? є програмно-цільовий метод. Формою реалізації програмно-цільового методу є розробка цільових програм різних рівнів: державних, галузевих, регіональних та місцевих, але досить мало уваги приділено формуванню цільових програм розвитку інновацій шляхом запровадження державно-приватного партнерства. Насамперед, це б допомогло поєднати зусилля держави та бізнесу з вирішення проблем та досягнення результатів в інноваційно-інвестиційній сфері.

Як відомо, програмно-цільова діяльність є системою цілеспрямованих, що підлягають здійсненню, заходів, дій, проведення яких покликане забезпечити досягнення єдиної, заздалегідь поставленої мети. Програмно-цільова діяльність має самі різні форми, що охоплюють планування, прогнозування, організацію, координацію на програмно-цільовій основі, використовують загальну методологію, звану програмно-цільовим підходом, або програмно-цільовим методом. Така методика найбільш характерна для процесів формування та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із завданнями проблемного характеру, що виникають в самих різних галузях життя, економіки, виробництва, обміну, споживання.

Програмно-цільове планування - це один з видів планування, в основі якого лежить орієнтація діяльності на досягнення поставлених цілей. В цілому, будь-який метод планування спрямований на досягнення певних цілей. В основі самого процесу планування лежить визначення і постановка цілей і лише потім підбираються шляхи їх досягнення.

Сутність програмно-цільового методу полягає у відборі основних цілей

соціального, економічного і науково-технічного розвитку, розробці взаємопов'язаних заходів по їх досягненню в намічені терміни при збалансованому забезпеченні ресурсами з урахуванням ефективного їх використання [1, с.28]

Програмно-цільовому методу притаманна певна логіка, яка виражається трикомпонентною формулою «цілі — шлях — кошти», в якій вдається поєднувати принципи цілеспрямованості, ресурсозабезпеченості, системного підходу, тобто обліку взаємозв'язків і взаємодій, властивих процесам вирішення комплексних проблем та управління такими процесами.

Програмно-цільовий метод є одним з найбільш поширених та ефективних методів державного регулювання економіки, що застосовуються в більшості розвинених країн. Цей метод передбачає розробку плану виходячи з цілей розвитку економіки при подальшому пошуку і визначенні ефективних шляхів і засобів по їх досягненню і ресурсного забезпечення.

Одним із документів програмно-цільового методу є цільова комплексна програма, в якій відображаються мета та комплекс виробничих, науково-дослідних, організаційно-господарських, соціальних та інших завдань і заходів, спрямованих на вирішення найбільш ефективним шляхом економічних проблем і пов'язаних з ресурсів, виконавцям і термінам здійснення [3, с.96].

Як свідчить зарубіжний досвід реалізації програм [2, 4, 5], то в багатьох країнах ефективно використовуються програмно-цільові методи, що надають змогу реалізувати пріоритети національного розвитку. Перевагами програмно-цільового методу є формулювання програм на основі загальних цілей і стратегічних пріоритетів, врахування програмно-цільовим бюджетом віддалених наслідків прийняття рішень і вибір оптимальних з них, розподіл коштів не по видам витрат, а по програмах або стратегічних цілях.

Список літератури: 1. Борисевич В.І. Прогнозування і планування економіки: Навч. посібник / В.І. Борисевич, Г. Кандаурова, М.М. Кандауров та ін; За заг. ред. Г.А. Кандаурова. - Мн.: БГЕУ, 2003. - 184 с., 2. Ведунг Е. Оцінювання державної політики і програм / Еверт Ведунг; [пер. з англ...]. - К.: Всеуито, 2003, 3. Єгоров В.В., Парсаданов Г.А. Прогнозування національної економіки. Уч. посібник. - М., Інфра, 2001. , 184 с., 4. Комаров И. Федеральные целевые программы: опыт разработки и реализации //Экономист. — 1998. — № 1. — С. 25—31, 5. Симачев Ю.В., Соколов А.А., Горст М.Ю. Федеральные целевые программы как инструмент реализации промышленной политики (Доклад).— М.: Институт комплексных стратегических исследований, 2008.